

ÇATALHÜYÜK MÜNEŞE LÜTFİ ONAT İLKOKULU VELİ BÜLTENİ

ÇOCUĞUMUZUN KÖŞESİ

BU SAYIDA

Akran Zorbalığı

Akran Zorbalığı
Nedir?

Doğru Bilinen
Yanşlar

Veliler Olarak Neler
Yapabiliriz?

AKRAN ZORBALIĞI

Zorbalık, bir grup ya da kişinin kendisini savunamayan kişiye karşı sürekli, kasıtlı ve saldırganca davranışları olarak bilinmektedir. Akran zorbalığı ise bir öğrencinin başka bir öğrenci ya da öğrenci grubu tarafından sürekli fiziksel, sosyal, psikolojik olarak saldırganca davranışlara maruz kalmasıdır. Zorba davranış gösteren ve zorbalığa uğrayan çocuk arasında güç eşitsizliği vardır.

Genellikle zorba davranışlar uygulayan çocuk; yaşça daha büyük, fiziksel açıdan daha güçlü ya da sosyal olarak daha kalabalık bir gruptan olabilir. Günümüzde de pek çok çocuk okulda ya da sosyal çevresinde akran zorbalığına maruz kalmaktadır. Öğrenciler arasında gerçekleşen basit çatışmalardan farklı olarak akran zorbalığı, çocukların okul başarısını, özgüven ve özsaygısını olumsuz etkilemekte ve ruhsal pek çok probleme yol açabilmektedir.

DOĞRU BİLİLEN YANLIŞLAR

Yanlış: Zorbalık çocukluğun doğal bir sürecidir, çocukları güçlendirir.

Doğru: Zorbalığa maruz kalan çocuk sosyal ve duygusal açıdan zarar görür. Çocuğun kendisini yalnız hissetmesine, öz güveninin sarsılmasına ve depresyon yaşamasına sebep olabilir.

Yanlış: Zorbalık kendi haline bırakılırsa zamanla biter.

Doğru: Zorbalığı görmezden gelmek zorba davranışlarda bulunan kişiyi cesaretlendirir; zorbalık dozunu artırmasına neden olabilir.

Yanlış: Sadece erkek çocuklar zorbalık yapar.

Doğru: Kız çocuklar da erkek çocuklar da zorbalık yapar. Araştırmalar erkeklerin daha çok fiziksel zorbalık yaptığını, kızların ise ağırlıklı olarak duygusal ve sosyal zorbalık yaptığını ortaya koymaktadır.

Yanlış: Fiziksel zorbalık dışında diğer zorbalık türleri o kadar da önemli değildir.

Doğru: Zorbalık denildiğinde yetişkinliklerin aklına çoğunlukla fiziksel zorbalık gelse de sözel (isim takma) ve sosyal (dışlama, dedikodu çıkarma vb.) zorbalık en sık karşılaşılan akran zorbalığı türlerindedir. Tüm zorbalık türleri çocuğun gelişimini olumsuz etkiler.

Zorbalık Yapan Çocukların Özellikleri

- Şiddeti olumlu bir durum olarak algırlar ve ilişkilerinde kullanmaktan çekinmezler.
- Aile içinde de şiddete maruz kaldıkları sevgi ve yakınlık ihtiyaçlarının karşılanmadığı düşünülmektedir.
- Yaştlarına sürekli ve kasti olarak şiddet uygularlar.
- Bir diğeri üzerinde hakimiyet kurma isteği vardır.
- Karşılarındaki kişiye karşı çoğunlukla empati gösteremezler. Karşıdaki kişinin duygusunu anlasalar bile bu durumun kendisini etkilemesine izin vermezler.
- Problem çözme becerileri gelişmediği için çatışma durumlarında şiddete başvururlar
- Genellikle akademik başarıları düşüktür.

Zorbaliğa Uğrayan Çocukların Özellikleri

- Araştırmalara göre zorbaliğa maruz kalan öğrencilerin genellikle diğelerine kıyasla sessiz, kaygılı, içedönük ve güvensiz olduğu düşünülmektedir.
- Karşılaştıkları davranışlar karşısında özsaygı ve özgüvenleri düşer.
- Zorbaliğa maruz kalan öğrencilerde üzüntü, utanç, uyku bozuklukları, başarısızlık, dikkat güçlüğü, okula gelmeyi istememe, yalnızlaşma gibi durumlar gözlemlenebilir.
- Kendilerini ifade etmekte zorlanır ve haklarını savunurken güçlük yaşarlar.
- Ebeveynleri tarafından aşırı koruyucu bir tutumla yetiştirildiklerinde problem çözme becerileri gelişemez ve zorbaliğa karşı tepkisiz kalabilirler.

Seyircilerin Özellikleri

Seyirciler zorbanın zorbalık davranışı sergilediği sırada orada bulunan öğrencilerdir. Seyirciler iki grupta incelenebilir. Bunlar zorbalık davranışına müdahale etmeyenler ve davranışı sonlandırmaya çalışanlardır. Müdahale etmeyenler çoğunlukla nasıl müdahale edeceklerini bilemez ya da zorbanın kendisine de aynı şekilde davranacağını düşündüğü için endişelenirler. Aynı zamanda "ispiyoncu" olarak bilinmek istemezler. Müdahale edenler ise genellikle zorbaliğa uğrayan kişinin yakın arkadaşları olmaktadır. Kendilerine de aynı şekilde davranılacağı ihtimaline rağmen yardım etmek isterler. Seyirciler üzerinde en az durulan grup olsa da ruhsal olarak diğler gruplar kadar etkilenmektedir. Bu yönüyle zorbalık sadece zorbaliğa uğrayan çocuğu değil tüm sınıfı etkilemektedir.

Neler Yapabiliriz?

- Akran zorbalığı, pek çok faktöre bağlı olarak gerçekleşen ve çocukların yaşamlarını olumsuz etkileyen bir durumdur. Bu sorunun çözümünde aile ve okulun işbirliği gerekmektedir. Bu işbirliği süresince zorbalık yapan, zorbalığa uğrayan ve bu duruma şahit olan çocukları da kapsayacak çözümler geliştirilmeli ve önlemler alınmalıdır.
- Ebeveyn ve çocuklar arasında kurulan sağlıklı ilişkiler, birçok konuda olduğu gibi akran zorbalığında da önleyici etki yaratmaktadır. Ailesi tarafından sevilen, saygı gören, fikirleri dinlenen, duygu kontrolü becerilerine sahip çocuklar hem zorbalıktan kaçınmakta hem de zorbalık karşısında hakkını savunabilmektedir. Bu bakımdan çocuğun sevgi ve yakınlık ihtiyacını karşılamak, onu tüm özellikleri ile diğerleriyle kıyaslamadan kabul etmek, yanlış yaptıklarında şiddete başvurmadan yanlışlarını düzeltmesine rehberlik etmek zorbalığın önlenmesi için oldukça önemlidir.
- Çocuğun arkadaşlarına karşı zorbaca davranışlarda bulunduğu öğrenildiğinde sakın kalınmalı, net ve kararlı bir ifade ile yaptığının yanlış olduğu üzerinde konuşulmalıdır. Onaylayıcı bir tutum asla sergilenmemelidir. Çocuğun davranışı hafife alınmamalı ve görmezden gelinmemelidir. Aksi takdirde çocuk davranışını devam ettirecektir.
- Zorbalığa uğrayan çocuk, bu durumdan utandığı için ailesi ve öğretmenleri ile bunu paylaşmaktan çekinmektedir. Çocuğunuzda yara, morluk vb. izler, okula gitmede isteksizlik, uyku bozuklukları, uzun süreli üzüntü gibi durumlar gözlemlemeniz durumunda yargılamadan ve utandırmadan okulda neler yaşandığını sorabilir ve kendisini üzen bir durum varsa bu konuda ona yardımcı olmayı istediğinizi söyleyebilirsiniz. Sınıf öğretmeniyle ve okul psikolojik danışma ve rehberlik servisiyle iletişime geçebilirsiniz.
- Aşırı koruyucu bir tutum sergilemek çocuğun baş etme becerilerini kazanamamasına neden olmaktadır. Bu nedenle çocuğa sorumluluklar vermek, zorluklarla karşılaşmasına ve çözüm yolları aramasına yardımcı olmak gerekmektedir. Sorunları onun yerine çözen kişi olmak yerine sorunlarını çözerken destekçisi olmak, çocuğun sağlıklı gelişimi için oldukça önemlidir.

